

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ, Η ΝΕΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ

Μαθητές, φοιτητές και στελέχη εταιρειών κάθονται στα θρανία και εκπαιδεύονται στη βιωσιμότητα, στην κοινωνική ευθύνη, στην περιβαλλοντική ευαισθησία – δεξιότητες και γνώσεις απαραίτητες για τη νέα εποχή.

«ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2030 θα πρέπει όλοι οι μαθητές να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, μέσω, μεταξύ άλλων, της εκπαίδευσης στην αειφόρο ανάπτυξη και στον βιώσιμο τρόπο ζωής, στα ανθρώπινα δικαιώματα, στην ισότητα των φύλων, στην προώθηση ενός ειρηνικού, μη βίαιου πολιτισμού, στην παγκόσμια ιθαγένεια και στην εκτίμηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και της συμβολής του πολιτισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη». Η ποιοτική εκπαίδευση έχει οριστεί ως ένας (ο τέταρτος) από τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals-SDGs) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τη γνωστή Ατζέντα 2030, και, όπως γίνεται ξεκάθαρο στον προαναφερόμενο υποστόχο 4.7, είναι πια παγκόσμια ευθύνη η εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων (μέσω της διά βίου μάθησης, που επίσης προβλέπεται στην Ατζέντα 2030) στις δεξιότητες που θα τους μετατρέψουν σε ενεργούς, υπεύθυνους πολίτες προς όφελος των ιδίων, των συμπολιτών τους και του πλανήτη. Ο κόσμος καλείται να αλλάξει, με γνώμονα τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις να μετασχηματιστούν, ενισχύοντας το θετικό πρόσημο στο κοινωνικό τους αποτύπωμα και κατευθύνοντας τις εξελίξεις προς ένα βιώσιμο μέλλον. →

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΚΕ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ

Στην Ελλάδα, πιλοτικά την περσινή σχολική χρονιά –σε 218 εκπαιδευτικά ιδρύματα– και, πλέον, στο σύνολο των νηπιαγωγείων, των δημοτικών και των γυμνασίων της χώρας, η κοινωνική υπευθυνότητα έχει ενταχθεί στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα και διδάσκεται στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιότητων που στοχεύουν, σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, «στη διάπλαση των μαθητών σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες». Στην ενότητα «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη» οι μαθητές και οι μαθήτριες διδάσκονται ανθρώπινα δικαιώματα, εθελοντισμό-διαμεσολάβηση, συμπεριληψη, αλληλοσεβασμό, διαφορετικότητα, μέσα από βιωματικές δράσεις, εργαστηριακές προσεγγίσεις, οπτικοακουστικό και ψηφιακό υλικό.

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Μέσω προγραμμάτων και εκδηλώσεων διδάσκονται την κοινωνική προσφορά και οι μαθητές του Κολλεγίου Ανατόλια, που διατηρεί συνεργασία με οργανισμούς και φορείς που δουλεύουν με μειονότητες, άτομα με ειδικές ανάγκες, πάσχοντες, ηλικιωμένους κ.ά., δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και της αλληλεγγύης προς το διαφορετικό σε όλες τις μορφές. Αναπόσπαστο τμήμα του εκπαιδευτικού προγράμματος Middle Years Program είναι το μάθημα Service in Action, που υλοποιείται τα τελευταία επτά χρόνια στις τρεις τάξεις του γυμνασίου. Διδάσκεται μία ώρα την εβδομάδα και είναι εξ ολοκλήρου αφιερωμένο στην οργάνωση δράσεων κοινωνικής προσφοράς. Κύριος στόχος του προγράμματος και του πλαισίου είναι η ευαισθητοποίηση και η ενεργή εμπλοκή των μαθητών σε κοινωνικά θέματα, ώστε να αποτελέσουν στο μέλλον ενεργά μέλη της ευρύτερης κοινωνίας. Παράλληλα με τα μαθήματα των διαφόρων ειδικοτήτων, οι μαθητές ενημερώνονται και ευαισθητοποιούνται μέσα από έρευνα και συναντήσεις με εκπροσώπους διαφόρων ΜΚΟ, ιδρυμάτων και άλλων φορέων της πόλης πάνω σε θέματα τοπικού και διεθνούς ενδιαφέροντος. Συνδυάζοντας την πληροφόρηση αυτή με τους 17 Παγκόσμιους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις με άμεσο ή απώτερο θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Κάθε χρόνο οι μαθητές πραγματοποιούν διάφορες δράσεις και ευαισθητοποιούν τη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία

«Από τα σχολικά του χρόνια ένα παιδί μπορεί να αντιληφθεί για **ΠΟΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ** θα αγωνιστεί και πώς θα τη διαμορφώσει και με ποιους όρους μπορούν να επέλθουν η **ισορροπία** και η **δικαιοσύνη**».

ΠΑΝΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Πρόεδρος Κολλεγίου Ανατόλια

γύρω από θέματα όπως η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η σωστή συμπεριφορά προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες, επίκαιρα περιβαλλοντικά θέματα, η οδηγική συμπεριφορά κ.ά.

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σε όλους τους μαθητές γυμνασίου και λυκείου του Κολλεγίου Ανατόλια προσφέρονται επίσης, εκτός σχολικού ωραρίου, επιλεγμένα και εξατομικευμένα προγράμματα εθελοντισμού που προάγουν το αίσθημα της φροντίδας των άλλων και καλλιεργούν τις ηγετικές, δημιουργικές, διαπροσωπικές και επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών. Ένας στους τέσσερις μαθητές του προγράμματος του IB εργάζεται εθελοντικά σε εβδομαδιαία βάση σε νοσοκομεία, κέντρα αποκατάστασης, γηροκομεία, ιδρύματα μέριμνας των παιδιών ή σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις διαφόρων συλλόγων.

Τέλος, στο International Baccalaureate ο κάθε μαθητής αφιερώνει υποχρεωτικά 150 ώρες κοινωνικής εργασίας στα δύο χρόνια των σπουδών του, σε ένα ταξίδι αυτογνωσίας και γνωριμίας με τον αληθινό κόσμο έξω από το περιβάλλον του σχολείου. Στο κέντρο των σπουδών του Διεθνούς Απολυτηρίου (IBDP) βρίσκεται το CAS (Creativity, Activity, Service). Το προφίλ των δραστηριοτήτων είναι εξατομικευμένο για κάθε μαθητή και καταρτίζεται από τον μαθητή με τη βοήθεια του υπεύθυνου καθηγητή-συμβούλου. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η μέγιστη δυνατότητα προσαρμογής του CAS στα ενδιαφέροντα, στα ταλέντα, αλλά και στις ανάγκες του κάθε παιδιού. Θεωρείται επίσης σημαντικό ο μαθητής να αναπτύξει ενεργητική στάση απέναντι στο CAS, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες μόνος του ή σε μικρές ομάδες.

«Έχουμε ένα μεγάλο και πολύπτυχο πρόγραμμα δράσεων κοινωνικής προσφοράς, καθώς σκοπός του Κολλεγίου Ανατόλια δεν είναι μόνο να προσφέρει γνώσεις, αλλά και να βοηθήσει τους μαθητές του να καλλιεργήσουν αξίες και αρετές, ώστε να ζήσουν μια ισορροπημένη ζωή προσφέροντας ταυτόχρονα στην κοινωνία», σημειώνει ο πρόεδρος του Κολλεγίου, Πάνος Βλάχος. «Πλέον είναι απαραίτητο και αναγκαίο η εκπαίδευση να προετοιμάσει τα παιδιά κατάλληλα, ώστε να μπορέσουν να δημιουργήσουν δίκαιες και ισορροπημένες κοινωνίες, με σεβασμό στο περιβάλλον και στην αιφόρο ανάπτυξη, οι οποίες να εμπνέουν ασφάλεια και να έχουν τη ματιά τους στραμμένη στο μέλλον. Για να συμβεί αυτό, πρέπει ο κάθε άνθρωπος να αντιληφθεί τον ρόλο και τις ευθύνες του σε κάθε ανθρώπινη κοινωνική δραστηριότητα, και αυτό μπορεί να διδαχθεί μόνο από μικρή ηλικία και από το σχολείο. Από τα σχολικά του χρόνια ένα παιδί μπορεί να κατανοήσει σημαντικά ζητήματα, όπως το πρόβλημα των περιορισμένων φυσικών πόρων, να αντιληφθεί για ποια κοινωνία θα αγωνιστεί και πώς θα τη διαμορφώσει και με ποιους όρους μπορούν να επέλθουν η ισορροπία και η δικαιοσύνη. Ο ρόλος της εκπαίδευσης είναι να εφοδιάσει τα παιδιά με γνώσεις και δεξιότητες που, για να έχουν πλήρες νόημα, θα πρέπει να έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία».

ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Στα θρανία της κοινωνικής ευθύνης όμως, εκτός από τους μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, καλούνται να καθίσουν τα τελευταία χρόνια και τα στελέχη των επιχειρήσεων. Το «πρόγραμμα διδασκαλίας» των βασικών θεματικών, της Βιωσιμότητας και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, περιλαμβάνει γνώσεις και δεξιότητες για την εφαρμογή βι-

ώσιμες και υπεύθυνης επιχειρηματικότητας.

Το δίκτυο CSR Hellas είναι ένα μη κερδοσκοπικό επιχειρηματικό σωματείο που ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2000, ως εθνικός εταίρος του CSR Europe, με σκοπό την προώθηση του διαλόγου μεταξύ επιχειρήσεων και την ανταλλαγή καλών πρακτικών σε θέματα ΕΚΕ. Το 2019 εγκαινίασε το CSR School, ένα διεθνές σχολείο για τη βιωσιμότητα, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Executive Development, ALBA Graduate Business School, The American College of Greece, και με την υποστήριξη του ACG Center of Excellence for Sustainability του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος. →

«Χρειαζόμαστε ενσωμάτωση της υπευθυνότητας και της βιωσιμότητας παντού, ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ. Σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και σε όλα τα αντικείμενα σπουδών». ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, *CSR Hellas*

Παρατηρείται ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΛΛΕΙΨΗ σε δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με το σύνολο των διαφορετικών διαστάσεων της βιωσιμότητας.

Καθώς η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και η κλιματική παιδεία γίνονται απαραίτητες στη διαδικασία της μετάβασης των εργαζομένων και των στελεχών επιχειρήσεων σε πιο πράσινους τρόπους παραγωγής και παροχής υπηρεσιών, το CSR Hellas ανταποκρίνεται στην ανάγκη να εξοπλιστούν τα στελέχη των επιχειρήσεων με νέες δεξιότητες και γνώσεις. Τα τελευταία δύο χρόνια, το πρόγραμμα πραγματοποιείται εξ αποστάσεως μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας, δίνοντας τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν μαθήματα με διακεκριμένες διεθνείς ακαδημαϊκές προσωπικότητες από κορυφαία πανεπιστήμια (π.χ. Cambridge, Wharton, London School of Economics, Durham, Toronto, κ.λπ.). Η μεθοδολογία προσέγγισης συνδυάζει θεωρία και πράξη (65 και 35% αντίστοιχα). Οι καθηγητές εξηγούν τη θεωρία και στη συνέχεια παρουσιάζονται καλές πρακτικές επιχειρήσεων με τη συμμετοχή στελεχών τους.

Η θεματολογία του προγράμματος καλύπτει ευρύ φάσμα των ειδικότερων πτυχών της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως βιώσιμη χρηματοδότηση και υπεύθυνη τραπεζική, εφοδιαστική αλυσίδα, ανθρώπινο δυναμικό, εταιρική διακυβέρνηση και δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, περιβάλλον, κυκλική οικονομία κ.ά.

«Με προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η πανδημία, η ενεργειακή κρίση, η βιωσιμότητα καθίσταται σήμερα κυρίαρχο ρεύμα. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης λειτουργούν παρακινητικά, αλλά η μετάβαση που καλούμαστε να εφαρμόσουμε είναι γιγάντια και αφορά όλους τους τομείς. Προκειμένου να το επιτύχουμε ταχύτερα και ορθά, χρειαζόμαστε ενσωμάτωση της υπευθυνότητας και της βιωσιμότητας παντού, οριζόντια και κάθετα. Σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και σε όλα τα αντικείμενα σπουδών. Χρειάζεται αλλαγή προσέγγισης στον τρόπο που παράγουμε, που καταναλώνουμε, που εκπαιδεύουμε τους πολίτες του αύριο, αλλά κυρίως στον τρόπο που

εμείς οι ίδιοι δρούμε και λειτουργούμε. Επίσης, είναι απαραίτητες οι συμπράξεις: επιχειρήσεις μεταξύ τους, με την ακαδημαϊκή και εκπαιδευτική κοινότητα, με την κοινωνία των πολιτών. Σε όλες τις σχετικές έρευνες διεθνώς καταγράφεται έλλειμμα δεξιοτήτων που να υποστηρίζουν την αναγκαία αυτή μετάβαση. Εκεί πρέπει να επικεντρωθούμε και αυτό προσπαθούμε να προσφέρουμε στον επιχειρηματικό κόσμο στα τρία χρόνια υλοποίησης του CSR School», υπογραμμίζει ο κ. Αλέξανδρος Κωστόπουλος, υπεύθυνος Ανάπτυξης του CSR Hellas και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του CSR Europe.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΕ

«ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ»

Το CSR Hellas, θέλοντας να συνδέσει την επιχειρηματική κοινότητα με την ακαδημαϊκή και τη νεολαία, θεσμοθέτησε το 2016, στη μνήμη της εμβληματικής προσωπικότητας του πρώτου προέδρου του, Νίκου Αναλυτή, τον ομώνυμο φοιτητικό διαγωνισμό. Κάθε χρόνο οι διοργανωτές του διαγωνισμού, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή επιτροπή, επιλέγουν ένα θέμα που συνδέεται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Οι φοιτητές συμμετέχουν σε ομάδες τριών-τεσσάρων ατόμων. «Η βιωσιμότητα αποτελεί σήμερα όχι απλώς μια τάση, αλλά τον ορισμό της νέας εποχής και τον απόλυτο στόχο για τις ανθρώπινες κοινωνίες παγκοσμίως. Η τεράστια έλλειψη ωστόσο σε δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με το σύνολο των διαφορετικών διαστάσεων της βιωσιμότητας σε κάθε επίπεδο, αλλά και σε όλες τις επιστήμες που συνεισφέρουν εξίσου στην κατανόηση και στην εφαρμογή των αρχών της βιωσιμότητας, καθιστά δύσκολη και αμφισβητήσιμη τη μετάβαση σε ένα νέο επιχειρηματικό και οικονομικό μοντέλο. Η συμβολή της εκπαίδευσης και για τον λόγο αυτόν η ανάδειξη του Στόχου 4 για ποιοτική εκπαίδευση, με έμφαση στην κατανόηση των βασικών αρχών της βιωσιμότητας και της υπευθυνότητας, αποτελεί για το CSR Hellas βασική προτεραιότητα του προγράμματός της δράσης του. Στο πλαίσιο αυτό η υλοποίηση του ετήσιου διαγωνισμού “Νίκος Αναλυτής”, με έμφαση στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030 και με τη συμμετοχή φοιτητών από όλες τις σχολές ελληνικών πανεπιστημίων, μας δίνει την ευκαιρία μεταξύ άλλων να μεταλαμπαδεύσουμε γνώση, εμπειρία και καλές πρακτικές από τις επιχειρήσεις που έχουν δεσμευθεί και ηγούνται συλλογικών πρωτοβουλιών για τη βιωσιμότητα», τονίζει η πρόεδρος του CSR Hellas, Μαρία Αλεξίου. ●